

1. ØVELSENE: (oppdatert 19.10-2009)

Klasse 1

101. STOPP – SITT
102. STOPP – SITT – STÅ
103. STOPP – SITT – DEKK
104. STOPP – SITT – DEKK – SITT
105. STOPP – SITT - GÅ RUNDT
106. STOPP – SITT – DEKK - GÅ RUNDT
107. HØYRE SVING
108. VENSTRE SVING
109. HELT OM HØYRE
110. HELT OM VENSTRE
111. 270 GRADER HØYRE
112. 270 GRADER VENSTRE
113. 360 GRADER HØYRE
114. 360 GRADER VENSTRE
115. SITT FORAN - HØYRE FREM
116. SITT FORAN - VENSTRE FREM
117. SITT FORAN - HØYRE SITT
118. SITT FORAN - VENSTRE SITT
119. SAKTE MARSJ
120. SPRING MARSJ
121. VANLIG MARSJ
122. SIDE STEG HØYRE
123. STOPP - VRI 90 GRADER HØYRE – STOPP
124. STOPP - VRI 90 GRADER VENSTRE – STOPP
125. SPIRAL HØYRE - HUND UTSIDE
126. SPIRAL VENSTRE - HUND INNSIDE
127. STOPP - 1,2,3 STEG FREM
128. STOPP - VRI HØYRE - 1 STEG – STOPP
129. DOBBEL 8
130. ENKEL 8

Klasse 2

- 201 8 TALL - MAT
  - 202 STOPP – STÅ - GÅ IFRA - BERØR
  - 203 TILBAKE - FOROVER FRA STÅ
  - 204 STOPP - GÅ IFRA – INNKALLING
  - 205 SNU OG KALL INN
  - 206 AVSLUTT HØYRE
  - 207 HØYRE FREM
  - 208 AVSLUTT VENSTRE
  - 209 VENSTRE FREM
  - 210 STOPP - VRI 180 GRADER – HØYRE – STOPP
  - 211 STOPP - VRI 180 GRADER – VENSTRE – STOPP
  - 212 STOPP - FRA SITT - HELT OM HØYRE OG FREM
  - 213 STOPP - FRA SITT - HELT OM VENSTRE FREM
  - 214 SITT FORAN - 1,2,3 STEG BAKOVER
  - 215 SEND OVER HOPP
  - 216 STOPP - LØP I FRA – KALL IN FORAN I FART
  - 217 DEKK UNDER MARSJ
  - 218 STOPP – SITT – SPRINGMARSJ
  - 219 STOPP - HØYRE SKRITT – STOPP
  - 220 HELOMVENDING – VENSTRE
- START
- MÅL

Klasse 3

- 301. STOPP – STÅ - DEKK
- 302. STOPP – STÅ - SITT
- 303. STÅ UNDER MARSJ - GÅ RUNDT
- 304. GÅ 3 STEG BAKOVER
- 305. LENGDEHOPP
- 306. TUNNEL
- 307. SEND OVER 2 HOPP
- 308. SNURR UNDER MARSJ

309. IN I FRONT OG RYGG

310. SIK-SAK MELLOM BENA

Klasse Elite

401. SIDEBYTTE FORAN

402. SIDEBYTTE BAK

403. SLALÅM

404. HONNØR

405. FREMAD SENDING TIL MARKØR

406. DEKK UNDER MARSJ / AVSTANDSKOMMANDO

NB! Disse 6 øvelsene er obligatoriske i Eliteklassen

4. BESKRIVELSE AV ØVELSENE

Klasse 1

101. STOPP - Sitt

Fører går inntil øvelsesskiltet. Fører gjør holdt, og hunden setter seg i utgangsstilling. Når dette er utført kommanderer fører hunden til å følge med forover til neste øvelse.

102. STOPP - Sitt - Stå

Samme som i øvelse 101, men når hunden har satt seg kommanderes den opp i stå. Fører kan ta ett steg fram og/eller vise med armen for å hjelpe hunden opp i stå. Hunden skal ha en markert stå før ekvipasjen går videre til neste øvelse.

103. STOPP - Sitt - Dekk

Samme som i øvelse 101, men når hunden har satt seg kommanderes den ned i dekk. Fører kommanderer hunden til å følge med forover, direkte fra dekk, til neste øvelse.

104. STOPP - Sitt - Dekk- Sitt

Første del av øvelsen utføres som beskrevet i øvelse nummer 103. Når hunden ligger i "Dekk" kommanderer fører hunden opp i "Sitt". Når hunden har satt seg opp kommanderer fører hunden til å følge med forover til neste øvelse.

105. STOPP - Sitt - Gå rundt

Ekipasjen gjør holdt og hunden setter seg. Fører kommanderer hunden til å "Bli / Vent" og går rundt hunden, og tilbake til utgangsstilling. Fører kommanderer hunden til å følge med forover til neste øvelse.

106. STOPP - Sitt - Dekk - Gå rundt

Ekvipasjen gjør holdt og hunden setter seg. Fører kommanderer så hunden ned i "Dekk", og så "Bli / Vent" og går rundt hunden og tilbake til utgangsstilling. Fører kommanderer deretter hunden til å følge med forover, direkte fra dekk, forover til neste øvelse.

107. Høyre sving

Dette er en 90-graders høyre sving under marsj.

108. Venstre sving

Dette er en 90-graders venstre sving under marsj.

109. Helt om høyre

Ekvipasjen gjør helt om (180 grader) mot høyre, hvilket fører til at hund og fører kommer tilbake samme vei de kom. Fører skal så langt som mulig snu på stedet og hunden følger fører i tett bue.

110. Helt om venstre

Ekvipasjen gjør helt om (180 grader) mot venstre. Fører skal så langt som mulig snu på stedet og hunden følger fører i tett bue.

111. 270 grader høyre

Ekvipasjen gjør en 270-graders sving mot høyre. De ender opp til venstre fra sin opprinnelige posisjon.

112. 270 grader venstre

Ekvipasjen gjør en 270-graders sving mot venstre. De ender opp til høyre fra sin opprinnelige posisjon.

113. 360 grader høyre

Ekvipasjen går helt rundt (360 grader) mot høyre og går videre i samme retning de kom. Fører skal så langt som mulig snu på stedet og hunden følge fører i tett bue.

114. 360 grader venstre

Ekvipasjen helt rundt (360 grader) mot venstre og går videre i samme retning de kom. Fører skal så langt som mulig snu på stedet og hunden følge fører i tett bue.

115. Sitt foran - høyre frem

Under marsj kaller fører hunden inn foran seg. Føreren kan ta opp til 3 steg bakover slik at hunden snur og setter seg rett i front av fører.

Andre delen av øvelsen går ut på at føreren kommanderer hunden til å gå rundt på høyre side tilbake til føres venstre side. Ekvipasjen fortsetter frem mot neste øvelse uten at hunden setter seg.

116. Sitt foran - venstre frem

Den første delen med å kalle inn hunden foran utføres likt som i øvelse 115. Videre skal hunden svinge seg inn på førers venstre side og bli med forover til neste øvelse uten å sette seg.

117. Sitt foran - høyre sitt

Øvelsen er lik øvelse 115, men før ekvipasjen går videre til neste øvelse skal hunden sitte i utgangsstilling.

118. Sitt Foran - Venstre Sitt

Øvelsen er lik øvelse 16, men før ekvipasjen går videre til neste øvelse skal hunden sitte i utgangsstilling.

119. Sakte marsj

Ekipasjen *senker* merkbart farten slik at det er et klart skille fra den normale farten. Denne øvelsen skal etterfølges av øvelse 121 bortsett fra hvis den er siste øvelse i banen.

120. Spring marsj

Ekipasjen *øker* merkbart farten slik at det er et klart skille fra den normale farten. Denne øvelsen skal etterfølges av øvelse 121 bortsett fra hvis den er siste øvelse i banen.

121. Vanlig marsj

Ekipasjen går i normal marsj som er behagelig for både hund og fører.

122. Side steg Høyre

Ved skiltet tar fører ett markert steg ut til høyre og hunden følger fører.

123. STOPP - 90 Grader - Vri Høyre - STOPP

Hunden sitter i utgangsstilling. Deretter vrir ekvipasjen seg 90 grader mot høyre (på stedet) og gjør holdt. Hunden flytter med sin fører og setter seg igjen i utgangsstilling når føreren gjør holdt. Føreren kommanderer deretter hunden til å følge med forover til neste øvelse.

124. STOPP - 90 Grader - Vri Venstre - STOPP

Hunden sitter i utgangsstilling. Deretter vrir ekvipasjen seg 90 grader mot venstre (på stedet) og gjør holdt. Hunden flytter med sin fører og setter seg igjen i utgangsstilling når føreren gjør holdt. Føreren kommanderer deretter til å følge med forover til neste øvelse.

125. Spiral Høyre - Hund på utsiden

Tre kjepler er plassert i en rett linje med ca. 1,5 m mellom hver.

Høyre indikerer hvilken vei føreren skal gå (snu) når han/hun går rundt kjeplene (med klokken). Hunden havner da på yttersiden i svingene.

Hund og fører passerer den første kjeplene og runder den ytterste (tredje), deretter rundt den første igjen, fortsetter rundt den andre kjeplene, og til sist rundt den første.

126. Spiral venstre - Hund på innsiden

Likt som i øvelse 125, men her går føreren motsatt vei (mot klokken) og hunden havner på innsiden (nærmest kjeplene).

127. STOPP - 1,2,3 steg frem

Fører gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Fører tar 1 steg forover og gjør holdt. Så følger 2 steg og holdt, og til sist 3 steg og holdt. Hunden følger i utgangsstilling og setter seg hver gang føreren stopper. Føreren får lov å kommandere hunden ned i "Sitt" ved hver holdt.

128. STOPP - Vri Høyre - 1 steg - STOPP

Fører gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Fører tar et markert steg 90 grader mot høyre. Hunden følger med fører og skal igjen sitte når fører gjør holdt.

129. DOBBEL 8

Fire kjepler er plassert i en rett linje med ca. 1,5 m mellom hver. Ekvipasjen skal gå slalåm mellom kjeplene sammen med hunden, runde den fjerde kjeplene og gå slalåm tilbake igjen. Inngangen til øvelsen er alltid fra høyre side (med kjeple nr.1 på ekvipasjens venstre side).

130. Enkel 8

Samme antall kjepler og samme avstand som foregående øvelse. I denne øvelsen skal man gå videre etter 4 kjepler til neste øvelse.

START Føreren starter på dommers signal. Deretter kommer det ingen flere kommandoer fra dommeren. Klokken startes når start skiltet passerer.

MÅL Når ekvipasjen passerer mål skiltet stoppes klokken.

Klasse 2

201. 8-Tall - Mat

Denne øvelsen krever to skåler med godbit i og to kjepler. En netting festes over skålene. Disse fire gjenstandene plasseres ut i en "ruteformasjon" med kjeplene oppe og nede med ca. 3 m mellom. Matskålene plasseres en på hver side med ca. 75 cm inn til midten. Ekvipasjen skal gå i 8 tall rundt de to kjeplene og passere matskålene i midten minst 2 ganger. Ekvipasjen skal *gå ferdig 8-tallet* ved kjeple 1 før de fortsetter til neste øvelse. Plasseringen av øvelsesskiltet vil indikere fra hvilken side du skal begynne denne øvelsen.

202. Stå u/ marsj – gå ifra - Berør KOMBI

Fører kommanderer "stå" under marsj til hunden i nærheten av skiltet. Hunden blir stående igjen mens fører går videre frem til øvelse nr. 203. Dommeren eller en person utvalgt av dommeren går frem og stryker hunden over ryggen.

203. Tilbake & Forover fra Stå KOMBI

Etter at hunden har blitt berørt, går føreren tilbake ved å gå *rundt* hunden og tar med seg hunden forover til neste øvelse.

204. STOPP – gå ifra - Innkalling KOMBI

Ved denne øvelsen gjør fører holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Hunden skal bli sittende mens fører går frem til øvelse nr. 205.

205. Snu & Kall inn KOMBI

Når føreren kommer til dette skiltet snur fører seg helt om og kaller inn hunden foran seg. Neste skilt vil fortelle deg (Nr. 206, 207 eller 208, 209) hvordan du skal få hunden tilbake til din side.

206. Avslutt Høyre KOMBI

Med hunden sittende foran seg, kommanderer føreren hunden til å gå rundt til høyre for sin fører og sette seg i utgangsstilling.

207. Høyre Frem KOMBI

Med hunden sittende foran seg, kommanderer føreren hunden til å gå rundt til høyre for sin fører og ekvipasjen fortsetter fremover til neste øvelse uten at hunden setter seg.

208. Avslutt Venstre KOMBI

Med hunden sittende foran seg, kommanderer føreren hunden til å svinge inn mot venstre for sin fører og sette seg i utgangsstilling.

209. Venstre Frem KOMBI

Med hunden sittende foran seg, kommanderer føreren hunden til å svinge inn mot venstre for sin fører og ekvipasjen fortsetter fremover til neste øvelse uten at hunden setter seg.

210. STOPP - vri 180 Grader høyre - STOPP

Ekvipasjen gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Fører vrir seg helt om (180 grader) mot høyre og gjør holdt. Hunden flytter seg med sin fører og setter seg igjen når føreren gjør holdt.

211. STOPP - vri 180 Grader Venstre - STOPP

Ekvipasjen gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Fører vrir seg helt om (180 grader) mot venstre høyre og gjør holdt. Hunden flytter seg med sin fører og setter seg igjen når føreren gjør holdt.

212. STOPP – fra sitt - helt om høyre & Frem

Denne øvelsen utføres likt som øvelse nr. 210, men her er det ingen "Sitt" etter vridningen helt om. Føreren vrir seg helt om (180 grader) og går videre med en gang. Hunden følger i utgangsstilling.

213. STOPP – fra sitt – helt om venstre & Frem

Denne øvelsen utføres likt som den forrige (nr. 212), men her snur føreren seg 180 grader til *venstre*.

214. Sitt Foran - 1,2,3 steg bakover KOMBI

Etter å ha kalt inn hunden foran seg slik som det står beskrevet i øvelse nr.115, tar føreren et steg bakover og gjør holdt, deretter to steg bakover og holdt og så tre steg og holdt. *Hunden følger etter med HODET mot føreren og setter seg foran ved hvert holdt.* P.g.a. at øvelsen avsluttes med hunden sittende foran sin fører, må den følges av enten øvelse nr 206, 207, 208 eller 209.

215. Send over hopp

Øvelsen begynner ved at fører (i god tid) sender hunden over hoppet. Fører kan løpe under øvelsen for og nå igjen hunden på andre siden slik at det blir flyt i banen og hunden kommer tilbake i utgangsstilling før neste øvelse.

216. STOPP – løp ifra – kall inn foran i fart KOMBI

Ekvipasjen gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Hunden skal bli sittende mens føreren løper forover. Etter å ha løpt 3 - 4 m kaller fører inn hunden foran seg. Når hunden når igjen føreren skal ekvipasjen stoppe opp med hunden sittende i front. Føreren har lov å ta 3 steg bakover for å få hunden foran seg. Øvelsen skal være avsluttet innen 9 m. På grunn av at øvelsen avsluttes med hunden sittende i front, må den følges av enten øvelse 206, 207, 208 eller 209

217. Dekk under marsj

Ved denne øvelsen skal hunden ned i dekk ved skiltet. Når hunden er kommet ned i "dekk" går føreren rundt hunden og tar med seg hunden direkte fra dekk fremover til neste øvelse.

218. STOPP - sitt – springmarsj

Ekvipasjen gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Ekvipasjen fortsetter frem mot neste øvelse i springmarsj. Hunden skal direkte inn i springmarsj fra sitt. Denne øvelsen må følges av øvelse nr.121(vanlig marsj), eller være den siste i øvelsen i banen.

219. STOPP – Høyre skritt - STOPP

Ekvipasjen gjør holdt og hunden setter seg i utgangsstilling. Føreren tar et steg ut til høyre og hunden flytter seg med fører og ender da i utgangsstilling igjen. Deretter kommanderer fører med seg hunden fremover til neste øvelse.

220. Helomvending venstre

Under marsj gjør føreren helt om til venstre, mens hunden går til høyre rundt sin fører. Dvs. hund og fører snur hver sin vei og hunden ender opp på føres venstre side igjen. Ekvipasjen fortsetter så til neste øvelse.

Klasse 3

301. STOPP - Stå - Dekk

Føreren gjør holdt og hunden setter i utgangsstilling. Hunden skal først opp i stå og deretter ned i dekk. Føreren kommanderer hunden med seg, direkte fra dekk, fremover til neste øvelse.

302. STOPP - Stå - Sitt

Føreren gjør holdt og hunden setter i utgangsstilling. Hunden skal først opp i stå og deretter ned i sitt. Føreren kommanderer hunden med seg fremover til neste øvelse.

303. Stå under marsj - Gå rundt -

Ved skiltet skal hunden stå igjen mens fører fortsetter fremover og rundt hunden. Føreren kommanderer hunden med seg fremover til neste øvelse.

304. Gå 3 steg bakover

Hund og fører skal sammen gå tre steg bakover. Det er førers skritt som telles. Hunden skal uten å sette seg følge fører på venstre side gjennom hele øvelsen. Dvs. at hunden må rygge

sammen med sin fører. Føreren kommanderer deretter hunden med seg fremover til neste øvelse.

305. Lengdehopp

Øvelsen begynner ved at fører (i god tid) sender hunden over lengdehoppet. Fører kan løpe under øvelsen for å nå igjen hunden på andre siden slik at det blir flyt i banen og hunden kommer tilbake til fører før neste øvelse.

306. TUNNEL

Øvelsen begynner ved at fører (i god tid) sender hunden gjennom tunnelen. Tunnelen kan både ligge rett og i en bue. Fører kan løpe under øvelsen for og nå igjen hunden på andre siden slik at det blir flyt i banen og hunden kommer tilbake til fører før neste øvelse.

307. Send over 2 hopp

Øvelsen utføres på samme måte som øvelse 215. I tillegg skal hunden hoppe et hinder til. Dette hinderet skal plasseres i rett avstand (min 3 m) fra det første hoppet, eller i 90 graders vinkel til høyre eller venstre. Når begge hoppene er utført går man videre til neste øvelse.

308. Snurr under marsj

Dette er en øvelse som gjøres under marsj. Hunden skal på førers kommando/tegn snurre rundt til venstre og komme inn igjen i riktig posisjon hvorpå ekvipasjen fortsetter fremover til neste øvelse.

309. Inn foran og rygg KOMBI

Første del av øvelsen utføres på samme måte som Sitt Foran bortsett fra at hunden skal stå i front. Fører kan ta opp til 3 steg bakover slik at hunden snur og kommer foran hvor den forblir stående, så kommanderer fører hunden til å rygge selvstendig. Øvelsen skal etterfølges av øvelse 206, 207, 208 eller 209 på grunn av at hunden nå står med fronten mot fører.

310. SIK-SAK mellom bena.

Her skal hunden gå sik-sak mellom bena på fører fra venstre side til høyre og tilbake. Dette skal gjøres 2 ganger slik at det blir 4 sidebytter og hunden skal havne på venstre side av fører før neste øvelse.

Elite klassen

401. Sidebytte foran

Hunden skal på kommando fra fører bytte side fra venstre til høyre foran fører. Dette skal skje i en flytende bevegelse uten stopp. Etter noen skritt på høyre side skal hunden tilbake på plass med sidebytte foran, slik at hunden naturlig før neste øvelse igjen er på førers venstre side.

402. Sidebytte bak

Hunden skal på kommando fra fører bytte side fra venstre til høyre bak fører. Dette skal skje i en flytende bevegelse uten stopp. Etter noen skritt på høyre side skal hunden tilbake på plass med sidebytte bak, slik at hunden naturlig før neste øvelse igjen er på førers venstre side.

403. Slalåm

Fører kommanderer hunden til å gå slalåm og går eller løper ved siden av hinderet. Etter siste pinne skal hunden igjen tilbake på plass.

404. Honnør

Etter å ha fullført løypen, går ekvipasjen til en anvist plass i ringen. Her skal hunden sitte eller ligge (dommer bestemmer) ved føres venstre side mens neste ekvipasje går. Denne øvelsen utføres med hunden i bånd, og hunden skal forholde seg rolig og i posisjon under hele øvelsen. Siste startende i klassen er i honnør mens første startende går banen.

405. Fremadsending m/stå

Fremad sending til markør: Fører stopper ved skiltet, og hunden sitter eller står ved fører. På førers kommando sendes hunden frem til en markør (ca 5 m frem). Her skal hunden kommanderes "stå" for deretter å kommanderes tilbake til utgangsstilling (valgfri avslutning). I denne øvelsen skal det legges vekt på hundens vilje til å gå fremover selvstendig og stå i ro ved markør til neste kommando.

406. Dekk under marsj m/avstandskommando

Hunden skal dekke på kommando mens fører fortsetter marsjen fremover til neste skilt. Fører snur seg mot hunden og kommander sitt. Hunden kalles inn på plass enten til høyre eller venstre side (valgfritt).

KOMBIøvelser

Dette er øvelser som kombineres to og to. Det vil si at de kommer rett etter hverandre i banen og hører da sammen. Om ekvipasjen skal repetere et skilt og dette skiltet er nummer to i sammensetningen av to kombiskilt, må *hele* kombinasjonen repeteres, altså både det første og det andre kombiskiltet.